Basit Yargılama Zamanaşımını Keser

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Ceza Genel Kurulu	24.06.2026	Kaldırma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2026/315	2026/420	TCK 66, TCK 67/2-d, CMK 223, CMK 251, CMK 252

ÖZET

Tehdit ve huzur bozma dosyasında basit yargılama usulüyle verilen mahkûmiyete itiraz edilip yeni hüküm kurulmuştur. Özel Daire bu hükmün zamanaşımını kesmediğini kabul edip davayı düşürmüş; CGK, basit yargılama hükmünün CMK 223/1 anlamında mahkûmiyet olduğunu ve zamanaşımını kestiğini belirtmiştir.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/basit-yargilama-hukmu-zamanasimini-keser-cgk-2026-420/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2026/315 E. , 2026/420 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 12. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Asliye Ceza

SAYISI : 285-83

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Sanığın, tehdit suçundan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 106/1-2. cümlesi ve 62. maddeleri uyarınca 25 gün hapis; kişilerin huzur ve sükununu bozma suçundan aynı Kanun'un 123/1-2. cümlesi ve 62. maddeleri uyarınca 2 ay 15 gün hapis cezasıyla cezalandırılmasına; aynı Kanun'un 53... . maddeleri uyarınca hak yoksunluğuna ve cezalarının mükerirlere özgü infaz rejimine göre çektirilmesine ilişkin Erzurum 3. Asliye Ceza Mahkemesince verilen 22.03.2016 tarihli ve 638-167 sayılı hükümlerin, sanık müdafii tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 12. Ceza Dairesince 27.11.2023 tarih ve 618-5109 sayı ile; "...Dosyanın, basit yargılama usulü

yönünden yeniden değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması" isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir.

Bozmaya uyan Erzurum 3. Asliye Ceza Mahkemesince 18.03.2024 tarih ve 28-399 sayı ile; sanığın tehdit suçundan TCK'nın 106/1-2.cümlesi, 62... /3. maddeleri uyarınca 18 gün hapis; kişilerin huzur ve sükununu bozma suçundan aynı Kanun'un 123/1-2. cümlesi ile 62... sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 251/3. maddeleri uyarınca 1 ay 26 gün hapis cezasıyla cezalandırılmasına; TCK'nın 53... . maddeleri uyarınca hak yoksunluğuna ve cezalarının mükerirlere özgü infaz rejimine göre çektirilmesine karar verilmiştir.

Anılan karara CMK'nın 251. maddesi uyarınca sanık müdafii tarafından itiraz edilmesi üzerine itiraz merciince yapılan değerlendirme neticesinde dosyanın gönderildiği Erzurum 10. Asliye Ceza Mahkemesince 28.01.2025 tarih ve 285-83 sayı ile; sanığın tehdit suçundan 25 gün hapis; kişilerin huzur ve sükununu bozma suçundan 2 ay 15 gün hapis cezasıyla cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna ve cezalarının mükerirlere özgü infaz rejimine göre çektirilmesine; bu hükümlerin de sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 12. Ceza Dairesince 05.01.2026 tarih ve 5039-25 sayı ile; "...Mahkemece 18.03.2024 tarihli basit yargılama usulü uygulanarak verilen karara karşı sanık müdafii tarafından yapılan itiraz üzerine kararın kaldırılarak genel hükümlere göre yeniden bir hüküm kurulduğu, anılan kararın 5271 sayılı CMK'nın 223/1. maddesinde sayılan mahkûmiyet hükmü niteliğinde olmadığı gözetildiğinde, aynı Kanun'un 67/2-d maddesi gereğince zamanaşımı son kesen işlemin 22.03.2016 tarihli mahkûmiyet hükmü olduğu, bu tarihinden itibaren 8 yıllık zamanaşımının karar tarihi olan 28.01.2025 tarihinden önce dolduğu gözetilerek, sanık hakkındaki kamu davasının CMK'nın 223/8. maddesi uyarınca düşmesine karar verilmesi gerekirken, yargılamaya devamla 28.01.2025 tarihli duruşma sonunda yazılı şekilde mahkûmiyet hükmü kurulması isabetsizliğinden bozulmasına, bu husus yeniden yargılamayı gerektirmediğinden aynı Kanun'un 322. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak sanık hakkındaki kamu davasının 5271 sayılı CMK'nın 223/8. maddesi gereği gerçekleşen zamanaşımı nedeniyle düşmesine," karar verilmiştir.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 19.02.2026 tarih ve 35690 sayı ile; "...Mevzuatta basit yargılama usulünün uygulanması suretiyle verilen mahkûmiyet kararının dava zamanaşımını kesmeyeceği konusunda özel bir düzenleme bulunmamaktadır. TCK'nın 67/2-d maddesinde herhangi bir ayrım gözetilmeksizin sanıklardan bir kısmı hakkında da olsa mahkûmiyet kararı verilmesi hâlinde, dava zamanaşımının kesileceği belirtilmiş, mahkûmiyet kararının basit yargılama ya da genel yargılama sonucu verilmiş olması arasında herhangi bir ayrım gözetilmemiştir. Mahkemece verilen 20.07.2015 tarihli mahkûmiyet hükmünden sonra, basit muhakeme usulü uygulanmak suretiyle verilen 18.03.2024 tarihli mahkûmiyet hükmünün de zamanaşımı kestiği ve incelemeye konu mahkûmiyet hükmü verildiği sırada olağan ve olağanüstü zamanaşımının henüz gerçekleşmediği konusunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Dosyanın incelenmesinde, zamanaşımının 20.07.2015 tarihli mahkûmiyet hükmünden sonra basit muhakeme usulü uygulanmak suretiyle verilen 18.03.2024 tarihli mahkûmiyet hükmü ile de kesildiği ve dolayısıyla dava zamanaşımının

hüküm veya inceleme tarihi itibarıyla henüz gerçekleşmediği," düşüncesiyle itiraz yoluna başvurmuştur.

CMK'nın 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 12. Ceza Dairesince 09.03.2026 tarih ve 1692-2375 sayı ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIK KAPSAMI VE KONUSU

Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; basit yargılama usulü uygulanarak verilen mahkûmiyet hükmünün dava zamanaşımını kesip kesmeyeceğinin belirlenmesine ilişkindir.

IV. GEREKÇE

1. Uyuşmazlık Konusuna İlişkin Açıklamalar

Ayrıntıları CGK'nın 15.02.2023 tarihli ve 456-87 sayılı ilamında da açıklandığı üzere; Anayasa'nın 141. maddesinin dördüncü fıkrasında; "Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir." denilmek suretiyle davaların makul bir süre içinde bitirilmesi gerekliliği açıkça ifade edilmiştir. Bu nedenle devlet, yargılamaların gereksiz yere uzamasını engelleyecek etkin çareler oluşturmak zorundadır (AYM, E.2013/4, K.2013/35, 28/2/2013).

Toplumdaki uyuşmazlıkların en kısa sürede, en az masrafla, en etkili ve tarafları tatmin eder bir biçimde sonuçlandırmak için alternatif çözüm yöntemlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, adil yargılanma hakkı ihlal edilmeksizin basit ve hızlı yargılama usullerinin geliştirilmesi yönünde ihdas edilmiş bir yöntem olarak basit yargılama usulü; genel hükümlere göre yürütülen soruşturma neticesinde düzenlenen iddianamenin asliye ceza mahkemesi tarafından kabul edilmesinden sonra, CMK'nın 175. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca duruşma günü belirlenmesinden önce ve sanığın üzerine atılı suçun kanunda öngörülen yaptırımının adli para cezasını ve/veya üst sınırı iki yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektirmesi durumunda, mahkemenin takdirine bağlı olarak uygulanan, uygulanması hâlinde mahkemece iddianamenin sanık, mağdur ve şikâyetçiye tebliğ edilerek, beyan ve savunmalarını on beş gün içinde yazılı olarak bildirmelerinin istendiği, aynı zamanda mahkemenin bu süre içerisinde toplanması gereken belgeleri, ilgili kurum ve kuruluşlardan talep ettiği, neticesinde mahkemece duruşma yapılmaksızın ve Cumhuriyet savcısının görüşü alınmaksızın, TCK'nın 61. maddesi dikkate alınmak suretiyle CMK'nın 223. maddede belirtilen kararlardan birine hükmedilen ve sanık hakkında mahkûmiyet kararı verilmesi hâlinde sonuç cezadan dörtte bir oranında indirim yapılan alternatif bir çözüm yöntemidir. Asliye ceza mahkemesince, iddianamenin kabulünden sonra adli para cezasını ve/veya üst sınırı iki yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlarda basit yargılama usulünün uygulanmasına karar verilebilir (CMK'nın 7188 sayılı Kanun'un 24. maddesi ile yeniden düzenlenen 251/1. maddesi). 7188 sayılı Kanun'un 31. maddesi ile bir geçiş hükmü olarak yeniden düzenlenen CMK'nın geçici 5. maddesi ile de basit yargılama usulünün, diğer şartların da oluşması hâlinde hangi aşamadaki davalara uygulanacağı belirlenmiştir. Buna göre CMK'nın geçici 5/1.

maddesinin (d) bendi; "1/1/2020 tarihi itibarıyla kovuşturma evresine geçilmiş, hükme bağlanmış veya kesinleşmiş dosyalarda seri muhakeme usulü ile basit yargılama usulü uygulanmaz." şeklinde iken, "kovuşturma aşamasına geçilmiş" ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 25.06.2020 tarihli ve 16-33 sayılı kararıyla Resmî Gazete'de yayımlandığı 19.08.2020 tarihinden itibaren, "hükme bağlanmış" ibaresi ise 14.01.2021 tarihli ve 81-4 sayılı kararıyla Resmî Gazete'de yayımlandığı 16.03.2021 tarihinden itibaren iptal edilerek madde metninden çıkartılmış olmakla "1/1/2020 tarihi itibarıyla kesinleşmiş dosyalarda basit yargılama usulü uygulanmaz." şeklindeki hükümle son hâlini almıştır.

Düzenlendiği kanun ve genel olarak muhtevası itibarıyla bir muhakeme normu olduğunda kuşku bulunmamakla birlikte, uygulanması durumunda TCK'nın 61. maddesi dikkate alınmak suretiyle mahkûmiyet kararı verildiği takdirde sonuç ceza dörtte bir oranında indirileceğinden, kısa süreli hapis cezası seçenek yaptırımlara çevrilebilip veya hapis cezası ertelenebileceğinden, keza hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebileceğinden (CMK madde 251/3,4) normun, maddi ceza hukukuna dair unsurlar barındırması da birlikte değerlendirildiğinde, CMK'nın 251. maddesinin karma bir mahiyet arz ettiği de söylenebilir.

CMK'nın 251. maddesinde belirtilen adli para cezasını ve/veya üst sınırı iki yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlardan olsa da kural olarak yargılamanın asliye ceza mahkemeleri haricindeki diğer mahkemelerde yapılması durumunda basit yargılama usulü uygulanamayacaktır.

Basit yargılama usulünün uygulanmasını tercih etmek mahkemenin takdirindedir. Kanun koyucu, her somut olayda duruşma açılmasının gerekip gerekmediğini gözetemeyeceği için duruşma gerekliliğine dair tercihi isabetli olarak hâkime bırakmıştır. Bu kapsamda, mahkemece basit yargılama usulünün tercih edilmesinden sonra gerekli görülmesi hâlinde hüküm verilinceye kadar her aşamada bu usulden vazgeçilmesine ve duruşma açılarak genel hükümler uyarınca yargılamaya devam edilmesine de imkân tanınmıştır (doktrindeki bir esere atıf).

Öte yandan, dava zamanaşımını kesen nedenler TCK'nın 67. maddesinde düzenlenmiştir.

"Dava zamanaşımı süresinin durması veya kesilmesi" başlıklı 67. maddenin ikinci fıkrası şöyledir;

"Bir suçla ilgili olarak;

a) Şüpheli veya sanıklardan birinin savcı huzurunda ifadesinin alınması veya sorguya çekilmesi,

b) Şüpheli veya sanıklardan biri hakkında tutuklama kararının verilmesi,

c) Suçla ilgili olarak iddianame düzenlenmesi,

d) Sanıklardan bir kısmı hakkında da olsa, mahkûmiyet kararı verilmesi,

Halinde, dava zamanaşımı kesilir."

İhtilaf konusunun temelini, basit yargılama usulü uygulanarak verilen nihai kararın, CMK'nın 223. maddesinde belirtilen mahkûmiyet hükmü niteliği taşıyıp taşımadığı hususu oluşturmaktadır. Zira sanıklardan bir kısmı hakkında da olsa, verilen mahkûmiyet kararı dava zamanaşımı kesecektir. (TCK madde 67/2-d)

Özel Daire gerekçesinin de özünü oluşturan düşünce ve istifham; basit yargılama usulünün, yargılama diyalektiğinin duruşma gibi temel unsur ve gerekliliklerini barındırmaması nedeniyle, verilen nihai kararın CMK'nın 223. maddesi kapsamında bir mahkûmiyet hükmünün sonuçlarını doğurmasının, sanıkların adil yargılanma haklarına orantısız bir müdahale oluşturma riskidir.

Fakat gerek basit yargılama usulünün, gerekse dava zamanaşımının hukuki mahiyeti ile amaçları birlikte değerlendirildiğinde şu sonuçlara ulaşmak mümkündür:

A. Basit yargılama usulü; devletin, yargılamaların gereksiz yere uzamasını engelleyecek etkin çareler oluşturmak görevinin (Anayasa madde 141/4) gereği olarak va'zedilmiş bir pratik yargılama usulüdür. Bu yönüyle meşru bir amaca hizmet eder.

B-a. Mahiyeti itibarıyla nisbeten hafif suçlar için ve uygulanıp uygulanmaması doğrudan mahkemenin takdirinde olan (CMK madde 251/1),

b. Mahkemenin delil toplayıp (CMK madde 251/2), sonucuna göre CMK'nın 223. maddesinde ta'dat olunan hükümlerden birini, Cumhuriyet savcısının talebi ile bağlı kalmaksızın verebildiği (CMK madde 251/3),

c. Mahkemece gerekli görülmesi halinde her aşamada genel yargılama usulünün uygulanabileceği(CMK madde 251/6),

d. Kabul edilme amacına uygun, özgün ve etkin bir kanun yolu öngörülen pratik yargılama usulü, alternatif bir çözüm yöntemidir.

e. Sanığın itirazı halinde yargılama genel hükümlere tabi olacak(CMK madde 252/2-5), itiraz edilmez ve yargılama sonunda mahkumiyet kararı verilir ise, sonuç cezadan dörtte bir oranında indirim yapılacaktır.i(CMK madde 251/3),

C. Bu mahiyeti, sağladığı güvence ve avantajlar itibarıyla, uygulama alanı basit,karmaşık olmayan suçlarla sınırlı ve fakat sanık lehine güvence ve sonuçları mündemiç bir kurumdur. Nitekim;

aa.Anayasa Mahkemesinin anılan normla ilgili 25.06.2020 tarihli ve 16-33 sayılı kararındaki gerekçeler ile 22.6.20 23... /79,2023/113 sayılı kararının esası da aynı doğrultudadır.

bb.AİHM'e görede; daha hafif bir ceza almaya dayalı yargılama usullerinin uygulanması, bazı güvencelerden aydınlatılmış olmak ve diğer temel güvencelerin sağlanması kaydıyla feragat edilmesini gerektirebilir. Meşru amaca yönelen bu usül, başlı başına adil yargılama hakkının ihlali sonucunu doğurmaz. (AİHM, Gürcistan'a karşı bir başvuru)

D. Basit yargılama usulünü uygulayan mahkemenin, yargılama sonunda TCK'nın 61.maddesini dikkate almak suretiyle CMK'nın 223. maddesinde ta'dat olunan hükümlerden birini vermesi gerekecektir. (CMK madde 251/3) Mahkumiyet hükmünün de bu hükümlerden biri olduğunda şüphe yoktur. (CMK madde 223/1)

E.Ne TCK'nın 66... . ne de CMK'nın 2 51... . maddelerinde, basit yargılama usulü uygulanarak verilen mahkûmiyet hükmünün dava zamanaşımını kesmeyeceğine dair bir düzenlemeye yer verilmiştir.

Esasen buna gerek de yoktur. CMK'nın 2 51... . maddelerindeki düzenlemeler, doğrudan ve münhasıran yargılamanın yöntemine ilişkindir. Sonuçlarına değil.

Devletle sanık arasındaki cezalandırma ilişkisinin sonlandırılmasına temas eden dava zamanaşımına dair sürelerin zaten suçların ağırlığı nazara alınarak belirlenmiş olduğu da nazara alındığında, kanun vazıının mahkumiyet halinde cezadan indirim öngördüğü bir yargılama usulüne bağlı hükmün, zamanaşımını da kesmeyeceği şeklinde ikinci bir atifet bahşettiğini söylemek de yaptırım teorisinin temellerine uygun değildir.

F. Nihayet basit yargılama usulü uygulanarak verilen mahkûmiyet hükmünün, dava zamanaşımını kesmek noktasında, TCK'nın 67. maddesinin ikinci fıkrasında sayılan; şüpheli veya sanıklardan birinin Cumhuriyet savcısı huzurunda ifadesinin alınması veya sorguya çekilmesi, şüpheli veya sanıklardan biri hakkında tutuklama kararının verilmesi, suçla ilgili olarak iddianame düzenlenmesi gibi soruşturma ve kovuşturma işlemlerinden daha hafif bir muhakeme işlemi olduğu düşünülemez.

Şu hale göre, basit yargılama usulü uygulanarak verilen nihai kararın, CMK'nın 223/1. maddesi kapsamında bir mahkûmiyet hükmü olduğunun ve TCK'nın 67. maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi gereğince dava zamanaşımını keseceğinin kabulü gerekir.

2. Hukuki Değerlendirme

Tehdit ve kişilerin huzur ve sükununu bozma suçlarından sanığın mahkûmiyetine dair 22.03.2016 tarihli hükümlerin, müdafii tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 12. Ceza Dairesince basit yargılama usulü yönünden yeniden değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması nedeniyle 27.11.2023 tarihinde bozulmasına hükmettiği, bozmaya uyan ve basit yargılama usulünü uygulayan Yerel Mahkemece 18.03.2024 tarihinde verilen sanığın anılan suçlardan mahkûmiyetine dair hükümlere yönelik sanık müdafii tarafından CMK'nın 252. maddesi uyarınca itiraz edilmesi üzerine merciince 251. maddenin üçüncü fıkrasında düzenlenen indirim hükmü uygulanmaksızın sanık hakkında 28.01.2025 tarihinde bir kez daha mahkûmiyet kararları tesis edildiği, iş bu kararın bu kez sanığın temyizi üzerine, Özel Daire tarafından Yerel Mahkemece basit yargılama usulü uygulanarak verilen 18.03.2024 tarihli kararın CMK'nın 223/1. maddesinde sayılan mahkûmiyet hükmü niteliğinde olmadığı ve dava zamanaşımını kesmediği düşüncesiyle 05.01.2026 tarihinde dava zamanaşımının gerçekleştiğinden bahisle düşme kararı verildiği anlaşılan dosyada:

Yerel Mahkemece basit muhakeme usulü uygulanmak suretiyle verilen 18.03.2024 tarihli mahkûmiyet hükmünün dava zamanaşımını kesmesi nedeniyle incelemeye konu mahkûmiyet hükmü verildiği sırada olağan ve olağanüstü dava zamanaşımının henüz gerçekleşmediği kabul edilmelidir.

Bu itibarla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının kabulüne karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan iki Ceza Genel Kurulu Üyesi; itirazın reddine karar verilmesi gerektiği düşünceleriyle karşı oy kullanmışlardır.

V. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının KABULÜNE,

2- Yargıtay 12. Ceza Dairesince 05.01.2026 tarih ve 5039-25 sayılı düşme kararının KALDIRILMASINA,

3- Hükümlerin esasının incelenmesi için dosyanın Özel Daireye gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 24.06.2026 tarihinde yapılan müzakerede oy çokluğuyla karar verildi.